

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οδηγός για την υλοποίηση έργων υπαγόμενων στο Έργο «Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις» με αναγνωριστικό 16846, ενταγμένου στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5164462»

ΠΥΛΩΝΑΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ 1 «ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1.4 «Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας»

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	2
2. Υποχρεώσεις Ωφελούμενων Φορέων	2
3. Ορόσημα και Στόχοι	5
3.1 Επίτευξη των Οροσήμων	5
3.2 Σημασία τήρησης δεσμεύσεων και Οροσήμων	7
4. Σύναψη Δημόσιας Σύμβασης και επιλογή διαδικασίας ανάθεσης	7
5. Παρακολούθηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου	13
5.1 Παρακολούθηση Υλοποίησης Δημόσιας Σύμβασης	13
5.2 Παρακολούθηση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των Έργων	14
5.3 Ολοκλήρωση Έργου	15
6. Επιλέξιμες Δαπάνες - Διαδικασία Πληρωμής	16
6.1 Επιλέξιμες Δαπάνες	16
6.2 Ειδικότερα Θέματα Χρηματοδότησης και Επιλεξιμότητας Δαπανών	18
6.3 Διαδικασία Πληρωμής	19
7. Κανόνες Επικοινωνίας – Δημοσιότητας	20
8. Στοιχεία Επικοινωνίας – Πληροφόρησης	21

1. Εισαγωγή

Το παρόν έγγραφο αποτελεί έναν ολοκληρωμένο Οδηγό κατευθύνσεων και διευκρινίσεων προς τους Ωφελούμενους Φορείς για την υλοποίηση έργων τους που υπάγονται στο Έργο: «Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις», με αναγνωριστικό 16846 και κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5164462, ενταγμένης στον ΠΥΛΩΝΑ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ 1 «ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ», ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1.4 «Αειφόρος χρήση των πόρων, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση-Next Generation EU.

Φορέας Χρηματοδότησης του Έργου είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Φορέας Υλοποίησης του Έργου είναι η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου περιβάλλοντος και Ενέργειας.

2. Υποχρεώσεις Ωφελούμενων Φορέων

Οι Ωφελούμενοι Φορείς υποχρεούνται:

- ✓ Να τηρούν τις δεσμεύσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/240, συμπεριλαμβανομένης της επίτευξης των στόχων για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, της αρχής «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της αποτελεσματικής πρόληψης της απάτης και της σύγκρουσης συμφερόντων, της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης.
- ✓ Να προωθούν με ευθύνη τους, ως Αναθέτουσες Αρχές, τη διαδικασία προκήρυξης των δημόσιων διαγωνισμών, καθώς και τις σχετικές συμβάσεις, σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική και ενωσιακή νομοθεσία.
- ✓ Να εποπτεύουν τα στάδια εκτέλεσης των συμβάσεων των Έργων από τον Ανάδοχο και να υποβάλλουν τα Δελτία Παρακολούθησης Υλοποίησης Σύμβασης των Έργων στο Φορέα Υλοποίησης.
- ✓ Να υλοποιήσουν αποτελεσματικά το Έργο και να διασφαλίσουν την επίτευξη των Επιχειρησιακών ρυθμίσεων και των Οροσήμων και Στόχων αυτού, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης Ένταξης και τις διατάξεις και διαδικασίες του ΣΔΕ.
- ✓ Να συνεργάζονται με το Φορέα Υλοποίησης και να του παρέχουν αμελλητί τα δεδομένα που απαιτείται να καταχωριστούν στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία είναι αναγκαία για την παρακολούθηση, αξιολόγηση, δημοσιονομική διαχείριση, επαλήθευση και έλεγχο των συμβάσεων του Έργου, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων της σύμβασης, των πληρωμών, των αναδόχων, των

- πραγματικών δικαιούχων των αναδόχων του Άρθρου 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Εγχειρίδιο διαδικασιών.
- ✓ Να εποπτεύουν ως Αναθέτουσα Αρχή τα στάδια εκτέλεσης των συμβάσεων του Έργου από τον Ανάδοχο και να προβαίνουν στην πληρωμή του Αναδόχου, σύμφωνα με τους όρους της εκάστοτε σύμβασης.
 - ✓ Να τηρούν ηλεκτρονικό και έγχαρτο φάκελο φυσικού και οικονομικού αντικειμένου για το Έργο, σύμφωνα με τα πρότυπα και τις διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου και του Εγχειριδίου Διαδικασιών και να παρέχουν απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία αυτού σε κάθε αρμόδιο όργανο τον οποίο διατηρούν μέχρι το έτος 2031 μετά την αποπληρωμή του Έργου, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από άλλες ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
 - ✓ Να παρέχουν αμελλητί τις πληροφορίες που ζητούνται από την Υπηρεσία Συντονισμού ή/και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης του Έργου.
 - ✓ Να τηρούν το θεσμικό πλαίσιο, που αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
 - ✓ Να αποστέλλουν όλα τα αναγκαία στοιχεία και να διευκολύνουν την πρόσβαση στελεχών ή εξουσιοδοτημένων οργάνων της Υπηρεσίας Συντονισμού, της Ε.Δ.ΕΛ., της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, της OLAF, του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, του Φορέα Υλοποίησης καθώς και του Ανεξάρτητου Ελεγκτή στην έδρα τους, στον τόπο υλοποίησης των συμβάσεων του Έργου, ή/και στην έδρα του Αναδόχου προκειμένου να πραγματοποιηθούν έλεγχοι ή/και επιθεωρήσεις γραφείου ή/και επιτόπιοι έλεγχοι ή/και επιτόπιες επισκέψεις και μεριμνούν ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων του ΤΑΑ να εκχωρούν τα ισοδύναμα δικαιώματα.
 - ✓ Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης του Έργου, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζουν εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
 - ✓ Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το Έργο, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται μέσω των Δελτίων Παρακολούθησης Υλοποίησης Έργου.
 - ✓ Να θέτουν στη διάθεση της ΕΥΣΤΑ, της ΕΔΕΛ, του Φορέα Υλοποίησης, του Ανεξάρτητου Ελεγκτή και όλων των εθνικών και ευρωπαϊκών ελεγκτικών οργάνων, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία του Έργου.
 - ✓ Να αποδέχονται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, το Φορέα Υλοποίησης και τον Ανεξάρτητο Ελεγκτή, τόσο στην έδρα τους, όσο και στους χώρους υλοποίησης του Έργου,

- και να διευκολύνουν τον έλεγχο (διοικητικό ή/και επιτόπιο) προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση του Έργου, εφόσον ζητηθεί.
- ✓ Να μεριμνούν ώστε να δίδεται επαρκής πληροφόρηση και δημοσιότητα στο Έργο, σύμφωνα με τον Κανονισμό, τη Χρηματοδοτική Συμφωνία, τη Συμφωνία Χορήγησης Δανείου και τη Στρατηγική Δημοσιότητας και τον Οδηγό Επικοινωνίας της Υπηρεσίας Συντονισμού.
 - ✓ Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του ΤΑΑ που δημοσιοποιεί η ΕΥΣΤΑ και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του Υπουργείου Ευθύνης και του Φορέα Υλοποίησης και του Έργου, σύνοψη του Έργου, ημερομηνία έναρξης του Έργου, ημερομηνία λήξης του Έργου, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης του Έργου.
 - ✓ Να προβάλλουν σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιούνται, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση με την ένδειξη «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – NextGeneration EU» και να τίθεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
 - ✓ Να αναρτούν στον διαδικτυακό τόπο τους, αν υπάρχει, στοιχεία του Έργου, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
 - ✓ Να διατηρούν όλα τα πρωτότυπα έγγραφα και ιδίως τα λογιστικά και φορολογικά αρχεία έως το 2031, εκτός εάν προβλέπεται μεγαλύτερο διάστημα από άλλες ειδικότερες διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και να παρέχουν δικαίωμα πρόσβασης σε όλα τα όργανα ελέγχου. Σε περίπτωση που είναι σε εξέλιξη έλεγχοι, προσφυγές, δικαστικές διαδικασίες, διεκδίκηση απαιτήσεων σχετικά με την επιχορήγηση ή διαπιστωθούν συστηματικά ή επαναλαμβανόμενα σφάλματα, παρατυπίες, απάτη ή αθέτηση υποχρεώσεων, τα έγγραφα και αρχεία πρέπει να διατηρούνται μέχρι να ολοκληρωθούν οι εν λόγω έλεγχοι, προσφυγές, δικαστικές διαδικασίες ή διεκδίκηση απαιτήσεων.

3. Ορόσημα και Στόχοι

α/α	Ορόσημο/Στόχος	Προθεσμία
1	Κοινοποίηση ανάθεσης σύμβασης έργων	31/12/2023
2	Ολοκλήρωση του 50% της αξίας των εργασιών	31/12/2024
3	Ολοκλήρωση όλων των έργων	31/12/2025

3.1 Επίτευξη των Οροσήμων

Η εκπλήρωση ενός Οροσήμου/Στόχου επιτυγχάνεται όταν ο Ωφελούμενος Φορέας έχει ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, έχει συλλέξει και υποβάλει στον Φορέα Υλοποίησης όλα τα απαραίτητα έγγραφα για την επαρκή τεκμηρίωσή της. Επιπλέον, θα πρέπει να υποβάλει το επικαιροποιημένο Δελτίο Παρακολούθησης Υλοποίησης Σύμβασης, το οποίο αποτυπώνει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο που έχει υλοποιηθεί.

Η ενημέρωση για την επίτευξη των Οροσήμων/Στόχων γίνεται για κάθε Έργο, με τη συμπλήρωση από τον Ωφελούμενο Φορέα του σχετικού **Δελτίου Επίτευξης Οροσήμων και Στόχων Έργου [Δ7_Ε1]**, και την αποστολή του στο Φορέα Υλοποίησης. Το δελτίο συμπληρώνεται κατά τη χρονική στιγμή εκπλήρωσης του Οροσήμου/Στόχου, αμελλητί και πριν την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής του.

Οι Ωφελούμενοι Φορείς πρέπει να τηρήσουν τις ακόλουθες προθεσμίες για τα ορόσημα που παρατίθενται:

- 1. Κοινοποίηση της ανάθεσης όλων των συμβάσεων έως τις 31/12/2023** για τα έργα (υποδομές) διαχείρισης λυμάτων και λυματολάσπης, και συγκεκριμένα
 - Υποδομή δικτύου αποχέτευσης και μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, β. Αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υδάτων και γ. Υλοποίηση υποδομών διαχείρισης λυματολάσπης από μονάδες επεξεργασίας λυμάτων.

Επιπρόσθετα, σε ότι αφορά στα έργα του Υποέργου (β) «Αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένου νερού», προβλέπεται ειδικός όρος επί αποκλεισμού αναφορικά με την τήρηση συγκεκριμένων κριτηρίων ενεργειακής απόδοσης, κατ' εφαρμογή των απαιτήσεων του Καν (ΕΕ) 2021/241.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το σημείο 041bis του Παραρτήματος VI του Καν (ΕΕ) 2021/241, τα έργα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι: «If the objective of the measure for the constructed front-to-end waste water system to have net zero energy use or for the renewal of the front-to-end waste water system

to lead to a decreased average energy use by at least 10 % (solely by energy efficiency measures and not by material changes or changes in load)».

Η τήρηση του προαναφερόμενου όρου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση των έργων του Υποέργου (β) και κατ' επέκταση την επίτευξη του 1ου οροσήμου αυτών. Κατά συνέπεια, στις συναπτόμενες συμβάσεις και στους όρους της Διακήρυξης της Διαγωνιστικής Διαδικασίας, θα πρέπει να περιλαμβάνεται ευκρινώς απαίτηση: (α) για την κατασκευή έργου επέκτασης της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, να έχει μηδενική καθαρή κατανάλωση ενέργειας και (β) για την κατασκευή συστημάτων αναβάθμισης/εκσυγχρονισμού της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, να οδηγούν σε μειωμένη μέση κατανάλωση ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 %, η οποία θα επιτυγχάνεται αποκλειστικά με μέτρα ενεργειακής απόδοσης και όχι ουσιώδεις αλλαγές ή αλλαγές στο φορτίο.

Για την πιστοποίηση του συγκεκριμένου οροσήμου ο Ωφελούμενος Φορέας πρέπει να προσκομίσει στο Φορέα Υλοποίησης, τα κάτωθι έγγραφα τεκμηρίωσης:

- 1^ο Δελτίο Επίτευξης Οροσήμων και Στόχων Έργου [Δ7_E1]
 - Τεχνικό Δελτίο Σύμβασης [Δ6_E1]
 - Σύμβαση και τυχόν τροποποιήσεις αυτής (αναρτημένα στο ΚΗΜΔΗΣ)
 - Αποφάσεις συγκρότησης συλλογικών οργάνων
 - Πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης
 - Εισηγήσεις της αρμόδιας υπηρεσίας της Αναθέτουσας Αρχής και τις Αποφάσεις του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου της για την κατακύρωση της σύμβασης
 - Αποφάσεις Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής της Σύμβασης
- 2. Ολοκλήρωση του 50% της αξίας των εργασιών έως τις 31/12/2024.** Το συγκεκριμένο ορόσημο αφορά τις εργασίες για τις υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων και λυματολάσπης. Η υλοποίηση του δείκτη θα επιτευχθεί με την πιστοποίηση της έκθεσης ολοκλήρωσης ανεξάρτητου μηχανικού από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για την πιστοποίηση του συγκεκριμένου οροσήμου ο Ωφελούμενος Φορέας πρέπει να προσκομίσει στο Φορέα Υλοποίησης τα ακόλουθα:

- 2^ο Δελτίο Επίτευξης Οροσήμων και Στόχων Έργου [Δ7_E1], συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα έγγραφα τεκμηρίωσης των εργασιών, όπως πχ. Πρακτικά Παραλαβής εργασιών αρμόδιας Επιτροπής, ημερολόγιο εργασιών, επιμετρήσεις, τιμολόγια Αναδόχου, καθώς και ό,τι επιπλέον κρίνεται απαραίτητο.
- 3. Ολοκλήρωση του 100% της αξίας εργασιών για τις υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων και λυματολάσπης έως τις 31/12/2025.** Η υλοποίηση του

δείκτη θα επιτευχθεί με την πιστοποίηση της έκθεσης ολοκλήρωσης ανεξάρτητου μηχανικού από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Για την πιστοποίηση του συγκεκριμένου οροσήμου ο Ωφελούμενος Φορέας πρέπει να προσκομίσει στο Φορέα Υλοποίησης τα ακόλουθα:

- 3^ο Δελτίο Επίτευξης Οροσέμων και Στόχων Έργου [Δ7_E1], συνοδευόμενο από τα απαιτούμενα έγγραφα τεκμηρίωσης των εργασιών, όπως πχ. Πρακτικά Παραλαβής εργασιών αρμόδιας Επιτροπής, ημερολόγιο εργασιών, επιμετρήσεις, τιμολόγια Αναδόχου, καθώς και ό,τι επιπλέον κρίνεται απαραίτητο.

3.2 Σημασία τήρησης δεσμεύσεων και Οροσέμων

Η μη τήρηση των οροσέμων από τους Ωφελούμενους Φορείς, θα έχει ως συνέπεια την απένταξη των Έργων τους με σχετική τροποποίηση του ΤΔΕ από τον Φορέα Υλοποίησης.

4. Σύναψη Δημόσιας Σύμβασης και επιλογή διαδικασίας ανάθεσης

Οι Ωφελούμενοι Φορείς οφείλουν να χρησιμοποιούν τα πρότυπα τεύχη διακηρύξεων ανοιχτής διαδικασίας για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συβάσεων, όπως διατίθενται στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.eaadhsy.gr/index.php/m-foreis/m-protypa>

Επιπρόσθετα, τα τεύχη των διακηρύξεων, θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

1. Εφαρμοστέα Νομοθεσία Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Επιπρόσθετα των λοιπών διατάξεων που προβλέπονται (πχ. βάσει του Ν. 4412/16 ως ισχύει κτλ), τυγχάνει εφαρμογής η οικεία Νομοθεσία του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για το Πρόγραμμα, η οποία περιλαμβάνει τις εξής διατάξεις:

[Λαμβάνοντας υπόψη]:

1. Τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, με θέμα τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. (L 57/17).
2. Την από 13 Ιουλίου 2021 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την Ελλάδα (ST 10152/21, ST 10152/21 ADD 1).
3. Τον ν. 4738/2020 («Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις»), ειδικότερα δε το Κεφάλαιο Ε' («Διατάξεις για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης “NextGeneration EU” και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και

Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility - Ταμείο Ανάκαμψης»), άρθρα 270 επ.

4. Τον ν. 4822/2021 (Α' 135) «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας».
5. Την με αριθμ. 119126 ΕΞ 2021 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 4498/Β/29-09-2021) με θέμα «Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των Δράσεων και των Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
6. Την υπ' αριθμ. 120141 ΕΞ 2021/30.09.2021 (ΑΔΑ: 6ΝΞ3Η-ΨΘ0) απόφαση του Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού Ταμείου Ανάκαμψης περί Έγκρισης του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως ισχύει.
7. Τον Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (L 193/1).
8. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία.»¹
9. Την υπ' αριθ. πρωτ. 27562 ΕΞ 2022/01.03.2022 (ΑΔΑ: ΡΞΓΑΗ-ZΒΧ) Απόφαση ένταξης του έργου «Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις» στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του Αν. Υπουργού Οικονομικών (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5164462), όπως ισχύει.

2. Πηγή Χρηματοδότησης

Φορέας χρηματοδότησης της παρούσας σύμβασης είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΣΑΤΑ 075).

Η παρούσα σύμβαση χρηματοδοτείται από Πιστώσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΣΑΤΑ 075, Αριθ. Ενάριθμου Έργου 2023ΤΑ07500001), σύμφωνα με την υπ. αριθμ. ΥΠΟΙΚ 7210 ΕΞ 17/01/2023 (ΑΔΑ: ΨΛΥΣΗ-Τ6Π) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών για την ένταξη του Έργου «Επεξεργασία και καθαρισμός αστικών λυμάτων περιβαλλοντικά ευαίσθητων οικισμών και εκσυγχρονισμός

¹ Σημ. Ο κανονισμός αυτός δεν αφορά το ΤΑΑ μόνον, αλλά εν γένει όλες τις δημόσιες συμβάσεις

εγκαταστάσεων σε επιλεγμένες πόλεις» στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του Αν. Υπουργού Οικονομικών (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5164462), όπως ισχύει.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Next Generation EU.

3. Στο τέλος του άρθρου (ενδεικτικά) 22.Α.

Σχετικά με τους Λόγους αποκλεισμού, θα πρέπει να συμπεριληφθεί ο ακόλουθος όρος: «Οικονομικός φορέας που δεν πληροί τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/576 του Συμβουλίου της 8ης Απριλίου 2022, που θα τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία».

4. Στο άρθρο (ενδεικτικά) 23.3:

Δικαιολογητικά μη συνδρομής λόγων αποκλεισμού του άρθρου 22 Α θα πρέπει να συμπεριληφθούν οι ακόλουθοι όροι: «Επισημαίνεται ότι ειδικά, στο πλαίσιο Α) της διασφάλισης της απουσίας κινδύνου πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων, όπως προβλέπεται στον Δημοσιονομικό Κανονισμό 2018/1046, καθώς και Β) της συμμόρφωσης με τα οριζόμενα στοιχεία του άρθρου 22.2.δ. του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, απαιτείται η υποβολή:

- i. Υπεύθυνης δήλωσης Συμμόρφωσης του προσφέροντος, όπως αυτή περιλαμβάνεται στο **Δελτίο Δ10_E1 για τη Διασφάλιση Μη Σύγκρουσης Συμφερόντων**, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας,
- ii. Για τις περιπτώσεις οντοτήτων που έχουν υποχρέωση εγγραφής στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, προσκομίζεται σχετική εκτύπωση των στοιχείων και πληροφοριών από το εν λόγω Μητρώο, συνοδευόμενη από Υπεύθυνη Δήλωση (της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (Α' 75), αρμοδίως υπογεγραμμένη, στην οποία θα δηλώνονται τα ανωτέρω αναφερθέντα στοιχεία των πραγματικών δικαιούχων του αποδέκτη των κονδυλίων ή του αναδόχου (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο, αριθμός φορολογικού μητρώου και ημερομηνία γέννησης), όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, το οποίο ενσωματώθηκε στην παρ. 17 του άρθρου 3 του ν.4557/18. Η υπεύθυνη δήλωση περιλαμβάνεται στο **Δελτίο, Δ20_E1, Υπεύθυνη Δήλωση Στοιχείων Πραγματικών Δικαιούχων**, του Εγχειριδίου Διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Δράσεων και Έργων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Για τις περιπτώσεις εισηγμένων εταιρειών σε ρυθμιζόμενη αγορά ή σε Πολυμερή

Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης, προσκομίζονται τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 20 του ν.4557/2018 (Α' 139), τα οποία, σε κάθε περίπτωση, συνοδεύονται από Υπεύθυνη Δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (Α' 75), αρμοδίως υπογεγραμμένη, στην οποία θα δηλώνονται τα στοιχεία των φυσικών προσώπων (κατ' ελάχιστον, όνομα, επώνυμο, αριθμός φορολογικού μητρώου και ημερομηνία γέννησης) που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα μετοχές με δικαίωμα ψήφου άνω του 5% ή που λογίζονται ως ΠΔ κατά την έννοια του άρθρου 3 σημείο 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 (Έντυπο Δ20_E1 Υπεύθυνη Δήλωση Στοιχεία Πραγματικών Δικαιούχων).

5. Στο τέλος του άρθρου (ενδεικτικά) 23.4:

Δικαιολογητικά απόδειξης καταλληλότητας για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας του άρθρου 22.Β θα πρέπει να συμπεριληφθεί ο ακόλουθος όρος: «Ως δικαιολογητικό κατακύρωσης και υπό τους όρους της παρούσας παραγράφου Υπεύθυνη δήλωση μέσω gov.gr με το κάτωθι περιεχόμενο: "Δηλώνω υπεύθυνα ότι δεν υπάρχει ρωσική συμμετοχή στην εταιρεία που εκπροσωπώ, σύμφωνα με τους περιορισμούς που περιλαμβάνονται στο άρθρο 5ια του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 833/2014 της 31ης Ιουλίου 2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω των ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, όπως τροποποιήθηκε από τον με αριθ. 2022/578 Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΕ) της 8ης Απριλίου 2022. Συγκεκριμένα δηλώνω ότι: (α) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι Ρώσος υπήκοος, ούτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας εγκατεστημένος στη Ρωσία· (β) ο ανάδοχος που εκπροσωπώ (και καμία από τις εταιρείες που εκπροσωπούν μέλη της κοινοπραξίας μας) δεν είναι νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) οντότητα ή φορέας του οποίου τα δικαιώματα ιδιοκτησίας κατέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό (50%) οντότητα αναφερόμενη στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου· (γ) ούτε ο υπεύθυνος δηλώνων ούτε η εταιρεία που εκπροσωπώ δεν είμαστε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή όργανο που ενεργεί εξ ονόματος ή κατ' εντολή οντότητας που αναφέρεται στο σημείο (α) ή (β) παραπάνω, (δ) δεν υπάρχει συμμετοχή φορέων και οντοτήτων που απαριθμούνται στα ανωτέρω στοιχεία α) έως γ), άνω του 10 % της αξίας της σύμβασης των υπεργολάβων, προμηθευτών ή φορέων στις ικανότητες των οποίων να στηρίζεται ο ανάδοχος τον οποίον εκπροσωπώ"».

- 6. Πρόβλεψη αναφορών εντός του κειμένου βάσει της περιγραφής της Δράσης στο CID και τις σχετικές απαιτήσεις του μηχανισμού επαλήθευσης των οροσήμων και η υποχρέωση τήρησης της αρχής DNSH που περιλαμβάνεται στον μηχανισμό επαλήθευσης του οροσήμου για τα συγκεκριμένα έργα θα πρέπει να αποτελεί περιεχόμενο του τεύχους τεχνικών προδιαγραφών.**

Η επένδυση θα μειώσει τη ρύπανση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που προκαλείται από την επεξεργασία λυμάτων, με την κατασκευή νέων και την αναβάθμιση υφιστάμενων υποδομών. Αποτελείται από τρία Υποέργα: α) κατασκευή νέων υποδομών του δικτύου αποχέτευσης και εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ), β) αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ΕΕΛ και επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υδάτων και γ) κατασκευή υποδομών διαχείρισης λυματολάσπης.

Το μέρος της επένδυσης που αφορά στην αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ΕΕΛ πρέπει να πληροί την απαίτηση: (α) για την κατασκευή έργου επέκτασης της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, να έχει μηδενική καθαρή κατανάλωση ενέργειας και (β) για την κατασκευή συστημάτων αναβάθμισης/εκσυγχρονισμού της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, να οδηγεί σε μειωμένη μέση κατανάλωση ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 %, η οποία θα επιτυγχάνεται αποκλειστικά με μέτρα ενεργειακής απόδοσης και όχι ουσιώδεις αλλαγές ή αλλαγές στο φορτίο.

Αναμένεται ότι το μέτρο αυτό δεν θα βλάπτει σημαντικά τους περιβαλλοντικούς στόχους κατά την έννοια του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, λαμβανομένων υπόψη της περιγραφής του μέτρου και των μέτρων μετριασμού που προβλέπονται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με την τεχνική καθοδήγηση για την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» (2021/C58/01). Ειδικότερα, το μέτρο υπόκειται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, καθώς και σε σχετικές εκτιμήσεις στο πλαίσιο της οδηγίας 2000/60/ΕΚ και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των απαιτούμενων μέτρων μετριασμού. Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

7. Χρονοδιάγραμμα – ολοκλήρωση έργων

Η υλοποίηση της επένδυσης θα ολοκληρωθεί έως τις **31 Δεκεμβρίου 2025**.

8. Ορόσημα

Μηχανισμός επαλήθευσης οροσήμου:

Όλες οι συμβάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν:

α) απόσπασμα των σχετικών τμημάτων των τεχνικών προδιαγραφών του έργου που αποδεικνύουν την εναρμόνιση με την περιγραφή του ορόσημου και της επένδυσης στην ΕΑΣ

β) συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης.

Επιπρόσθετα, όλες οι συμβάσεις των έργων που αφορούν στην αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμό ΕΕΛ θα πρέπει να περιλαμβάνουν απαίτηση: (α) για την κατασκευή έργου επέκτασης της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων να έχει μηδενική καθαρή κατανάλωση ενέργειας και (β) για την κατασκευή συστημάτων αναβάθμισης/εκσυγχρονισμού της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων, να οδηγούν σε μειωμένη μέση κατανάλωση ενέργειας κατά τουλάχιστον 10 %, η οποία θα επιτυγχάνεται αποκλειστικά με μέτρα ενεργειακής απόδοσης και όχι ουσιώδεις αλλαγές ή αλλαγές στο φορτίο.

9. Υποχρεώσεις Δημοσιότητας

Οι υποχρεώσεις επικοινωνίας και δημοσιότητας για το Ταμείο Ανάκαμψης απορρέουν από το Ευρωπαϊκό και Εθνικό θεσμικό πλαίσιο και αναφέρονται αναλυτικά στον Οδηγό Επικοινωνίας του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0 που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα <https://greece20.gov.gr/epikoinwnia-dimosiotita/>.

Ειδικά όσον αφορά στις **διακηρύξεις, επισημαίνεται ότι πρέπει να φέρουν την οπτική ταυτότητα:**

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Οι Ωφελούμενοι Φορείς, μετά τη δημοσίευση της διαγωνιστικής διαδικασίας, οφείλουν να κοινοποιούν στο Φορέα Υλοποίησης όλα τα σχετικά τεύχη και τυχόν τροποποιήσεις αυτών **για να αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Ελλάδα 2.0.**

Με την ολοκλήρωση της διαγωνιστικής διαδικασίας και την υπογραφή της σχετικής σύμβασης, οι Ωφελούμενοι Φορείς, οφείλουν να κοινοποιούν στον Φορέα Υλοποίησης, συμπληρωμένο το **Τεχνικό Δελτίο Σύμβασης [Δ6_E1]** με τα στοιχεία της εν λόγω σύμβασης, συνοδευόμενο από τα κάτωθι δικαιολογητικά:

- Σύμβαση και τυχόν τροποποιήσεις αυτής (αναρτημένα στο ΚΗΜΔΗΣ),
- Αποφάσεις συγκρότησης συλλογικών οργάνων,
- Πρακτικά της Επιτροπής Αξιολόγησης,
- Εισηγήσεις της αρμόδιας υπηρεσίας της Αναθέτουσας Αρχής και τις Αποφάσεις του αρμόδιου αποφαινόμενου οργάνου της για την κατακύρωση της σύμβασης,
- Αποφάσεις Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής της Σύμβασης.

Με τη χρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης
NextGenerationEU

Διευκρινίζεται ότι οι Ωφελούμενοι Φορείς υποχρεούνται έως και την 31^η/12/2023 να έχουν κοινοποιήσει την ανάθεση σύμβασης των Έργων τους, προκειμένου να αποφευχθεί η απένταξή τους.

5. Παρακολούθηση φυσικού και οικονομικού αντικειμένου

5.1 Παρακολούθηση Υλοποίησης Δημόσιας Σύμβασης

Ο Ωφελούμενος Φορέας οφείλει να παρακολουθεί τα στάδια εκτέλεσης των συμβάσεων των Έργων από τον ανάδοχο και να υποβάλλει σε μηνιαία βάση το **Δελτίο Παρακολούθησης Υλοποίησης Σύμβασης [Δ6_E2]** του Έργου στο Φορέα Υλοποίησης, το οποίο αφορά στην πρόοδο υλοποίησης της σύμβασης, την τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων αναφορικά με τις φάσεις, τα πακέτα Έργου και τα παραδοτέα, καθώς και τις διαδικασίες πληρωμών.

Οι Ωφελούμενοι Φορείς, ενημερώνουν το Φορέα Υλοποίησης μια φορά ανά μήνα, καθώς και κάθε φορά που:

- ✓ μία ενέργεια δεν επιτυγχάνεται εντός της προβλεπόμενης χρονικής προθεσμίας, προκειμένου να δηλωθεί η νέα εκτιμώμενη ημερομηνία ολοκλήρωσής της (στις περιπτώσεις εκείνες που δεν επέρχεται αλλαγή στο συνολικό χρονοδιάγραμμα του Έργου στο ΕΣΑΑ). Σε αντίθετη περίπτωση, ενημερώνει τον Φορέα Υλοποίησης προκειμένου να υποβάλλει αίτημα τροποποίησης του ΤΔΕ, ή παρουσιάζεται πρόβλημα ή εμπλοκή στην υλοποίησή της.
- ✓ επιτυγχάνεται ένα Ορόσημο/Στόχος, και πριν την ανάθεση του ελέγχου της επίτευξής του, σύμφωνα με οριζόμενα στην παράγραφο Επίτευξη Ορόσημων – Σημασία τήρησης δεσμεύσεων και Οροσήμων, ενημερώνοντας την εξέλιξη του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης.

Επιπλέον, ο Ωφελούμενος Φορέας παρακολουθεί την πρόοδο της υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου του Έργου σε επίπεδο δαπανών και τιμολογίων και δύναται, εάν απαιτηθεί, να προβεί στην ενημέρωση του Φορέα Υλοποίησης.

Στο πλαίσιο της παραπάνω αρμοδιότητας, ο Ωφελούμενος Φορέας, καλείται:

- ✓ να επιβεβαιώσει στο Φορέα Υλοποίησης ότι τα αντίστοιχα προϊόντα ή υπηρεσίες έχουν παραδοθεί και παραληφθεί σύμφωνα με την σύμβαση,
- ✓ να επιβεβαιώσει στο Φορέα Υλοποίησης αν η δαπάνη αφορά το Έργο και έχει πραγματοποιηθεί εντός της περιόδου της σύμβασης
- ✓ να αποστείλει ηλεκτρονικά στον Φορέα Υλοποίησης όλο το υλικό εργασίας του (π.χ. Πρακτικά Επιτροπών Παρακολούθησης και Παραλαβής)

Εάν κατά την παρακολούθηση των συμβάσεων η ΕΥΣΤΑ, εντοπίσει τυχόν προβλήματα, καθυστερήσεις ή διαφοροποιήσεις της εκτέλεσης της σύμβασης σε

σχέση με τα προβλεπόμενα στην Απόφαση Ένταξης και κατ' επέκταση το ΕΣΑΑ, ο Ωφελούμενος Φορέας οφείλει να προσκομίσει οποιαδήποτε συμπληρωματικό στοιχείο αιτηθεί ο Φορέας Υλοποίησης.

5.2 Παρακολούθηση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των Έργων

Η διαδικασία ελέγχου παρακολούθησης χρονοδιαγράμματος και διαχείριση αλλαγών, περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

1. Τήρηση Φακέλου Έργου

Με ευθύνη του Ωφελούμενου Φορέα τηρείται ο Φάκελος Έργου. Ο Φάκελος ενημερώνεται συστηματικά με όλα τα έγγραφα και δικαιολογητικά που αφορούν το Έργο, από τη φάση ωρίμανσης έως την ολοκλήρωσή του και ελέγχεται τακτικά η πληρότητα των περιεχόμενων εγγράφων.

2. Παρακολούθηση – Έλεγχος Προόδου Έργου

Ο Ωφελούμενος Φορέας λαμβάνοντας πληροφορίες από τη Μονάδα Προγραμματισμού και Παρακολούθησης Έργων και τις Επιτροπές Παρακολούθησης και Παραλαβής, παρακολουθεί και ελέγχει την τήρηση των χρονικών δεσμεύσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αναλυτικό χρονοδιάγραμμα του Έργου, σε τακτική βάση.

Με ευθύνη του Ωφελούμενου Φορέα, ενημερώνεται το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα των εργασιών του Έργου και επισημαίνονται τυχόν αποκλίσεις και ενδεχόμενοι κίνδυνοι μη τήρησης των χρονικών δεσμεύσεων, ως Δικαιούχου. Για την ορθή παρακολούθηση και έλεγχο της προόδου του Έργου, ο Ωφελούμενος Φορέας θα πρέπει να συμπληρώνει τα ακόλουθα:

- ✓ το **Μηνιαίο Δελτίο Ωρίμανσης/Παρακολούθησης των έργων** έως την υπογραφή της σύμβασης
- ✓ το **Δελτίο Παρακολούθησης Υλοποίησης Σύμβασης [Δ6_E2]** από την υπογραφή της σύμβασης και έπειτα

Τα ανωτέρω έγγραφα θα αποστέλλονται από τους Ωφελούμενους Φορείς στον Φορέα Υλοποίησης μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση technical_support@helpdesk-waste.gr.

3. Εντοπισμός Προβλημάτων και Αποκλίσεων – Διαμόρφωση Προτάσεων Αντιμετώπισης

Ο Ωφελούμενος Φορέας όταν διαπιστώσει αποκλίσεις προβαίνει στην εκτίμηση των επιπτώσεων που πιθανόν να έχουν θα έχουν σε αυτό ή και σε άλλα σχετιζόμενα με το συγκεκριμένο Έργο. Στη συνέχεια, προσδιορίζονται οι κατάλληλες κατά περίπτωση λύσεις/διορθωτικές ενέργειες αντιμετώπισης των προβλημάτων, έχοντας ληφθεί

υπόψη οι οδηγίες που ορίζει το χρηματοδοτικό πλαίσιο σε ότι αφορά τη διαδικασία τροποποίησης.

- ✓ Σε περίπτωση που οι προτεινόμενες λύσεις/διορθωτικές ενέργειες δεν οδηγούν σε τροποποίηση ουσιωδών στοιχείων του Έργου, ο Ωφελούμενος Φορέας προβαίνει στη σύνταξη τροποποιημένης Εγκριτικής Απόφασης Υλοποίησης Έργου, την οποία υποβάλλει στο Φορέα Υλοποίησης.
- ✓ Αν τα προβλήματα/αποκλίσεις που εντοπίζονται στο Έργο οδηγούν υποχρεωτικά σε τροποποίηση χαρακτηριστικών του Έργου, ο Ωφελούμενος Φορέας Οργανισμού ενημερώνει το Φορέα Υλοποίησης, προκειμένου να λάβει την τελική απόφαση επί των προτεινόμενων ενεργειών – μέτρων αντιμετώπισης των προβλημάτων.

Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται, σε καμία περίπτωση, η τροποποίηση ουσιωδών χαρακτηριστικών του Έργου (π.χ. τροποποίηση φυσικού αντικείμενου που έχει ως συνέπεια την αλλαγή των στόχων και των αποτελεσμάτων του, κλπ). Σε κάθε περίπτωση, τροποποίηση των συμβάσεων μπορεί να γίνει μόνον εφόσον δεν θίγει ουσιωδώς τον ανταγωνισμό.

5.3 Ολοκλήρωση Έργου

Η ολοκλήρωση του Έργου αφορά στην ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του Έργου και στην επιβεβαίωση επίτευξης των ορόσημων, των στόχων και των δεικτών που είχαν οριστεί σύμφωνα με την Απόφαση Ένταξης.

Η διαδικασία Ολοκλήρωσης του Έργου, τεκμηριώνεται ως ακολούθως:

- ✓ έχει ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο, δηλαδή έχει περατωθεί φυσικά, έχει παραληφθεί και πιστοποιηθεί το σύνολο των εργασιών, ή έχει εκτελεστεί πλήρως και
- ✓ έχει ολοκληρωθεί το οικονομικό αντικείμενο, δηλαδή έχουν πραγματοποιηθεί όλες οι σχετικές πληρωμές από τους Ωφελούμενους Φορείς και τους έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συμμετοχή

Με την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του Έργου, ο Ωφελούμενος Φορέας παρέχει αμελλητί στον Φορέα Υλοποίησης, τα δεδομένα που απαιτείται να καταχωριστούν στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Ταμείου Ανάκαμψης, ώστε να αποτυπώνεται η πραγματική υλοποίηση του Έργου και να εξασφαλίζεται η πληρότητα των καταχωρούμενων στοιχείων.

6. Επιλέξιμες Δαπάνες - Διαδικασία Πληρωμής

6.1 Επιλέξιμες Δαπάνες

i. Επιλέξιμες Δαπάνες ορίζονται οι κάτωθι:

Όσον αφορά στα έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία «α. Υποδομή δικτύου αποχέτευσης και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων (Ε.Ε.Λ)»:

- ✓ έργα (υποδομές) εγκαταστάσεων επεξεργασίας, μεταφοράς και διάθεσης λυμάτων (ΕΕΛ) των οικισμών Δ' προτεραιότητας,
- ✓ έργα (υποδομές) εσωτερικών δικτύων αποχέτευσης ακαθάρτων, κυρίως στις πυκνοδομημένες περιοχές,
- ✓ δαπάνες βιολογικής απομάκρυνσης Ν και Ρ στις ΕΕΛ κρίνονται, επιλέξιμες ως αναπόσπαστο τμήμα καλής και αποδοτικής λειτουργίας της βιολογικής βαθμίδας, ενώ οι δαπάνες της τριτοβάθμιας επεξεργασίας (χημική απομάκρυνση Ρ, διύλιση, οζόνωση κ.λπ.) θεωρούνται επιλέξιμες εφόσον τεκμηριώνεται η δυνατότητα μελλοντικής επαναχρησιμοποίησης της εκροής της ΕΕΛ (άρδευση, πυρόσβεση, εμπλουτισμός υπόγειου υδροφορέα, κ.λπ.),
- ✓ έργα (υποδομές) εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων (ΕΕΛ) στις δομές της Ιεράς Κοινότητας του Αγίου όρους.

Όσον αφορά στα έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία «β. Αναβάθμιση, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων και επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένου νερού»:

- ✓ έργα (υποδομές) αποκατάστασης – αναβάθμισης – μετεγκατάστασης – κατασκευής εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων (ΕΕΛ) σε συμφωνία με την εν ισχύ Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) και το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο Λυμάτων,
- ✓ έργα (υποδομές) αποκατάστασης κεντρικών συλλεκτών αποχέτευσης και αγωγών προσαγωγής ακαθάρτων στην ΕΕΛ, καθώς και
- ✓ έργα (υποδομές) κατασκευής εσωτερικών δικτύων συλλογής ακαθάρτων των οικισμών που δεν έχει ολοκληρωθεί το δίκτυο στο πυκνοδομημένο τμήμα τους.

Όσον αφορά στα έργα που εμπίπτουν στην κατηγορία «γ. Υλοποίηση υποδομής διαχείρισης ιλύος από εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων»:

- ✓ υποδομές εγκατάστασης επεξεργασίας και διαχείρισης της παραγόμενης ιλύος από ΕΕΛ, σύμφωνα με τις διαθέσιμες τεχνολογίες (ηλιακή ξήρανση, θερμική ξήρανση, κ.λπ.),

- ✓ μεταφορά υπολείμματος επεξεργασίας ιλύος σε αδειοδοτημένο χώρο διάθεσης (ΧΥΤΑ, κ.λπ.) ή/και σε Μονάδα Επεξεργασίας απορριμμάτων με σκοπό την συν επεξεργασία,
- ✓ υποδομές εγκατάστασης ενεργειακής αξιοποίησης επεξεργασμένης ιλύος, λαμβάνοντας υπόψη τα ισχύοντα στην κείμενη Νομοθεσία περί Κρατικών Ενισχύσεων,
- ✓ υποδομές διοίκησης και ελέγχου της γραμμής επεξεργασίας της ιλύος,
- ✓ έργα ελέγχου των υποδομών διαχείρισης της ιλύος (τηλεμετρία - τηλεχειρισμός).

Τα ως άνω φυσικά αντικείμενα των έργων (υποδομών) ή προμηθειών πρέπει να ανταποκρίνονται σε μία ολιστική προσέγγιση επίλυσης ιεραρχημένων προβλημάτων διαχείρισης λυμάτων και να χαρακτηρίζονται από:

- ✓ λειτουργικότητα και βιωσιμότητα της παρέμβασης, ιδίως σε περιπτώσεις τουριστικών περιοχών όπου ο σχεδιασμός και τα προτεινόμενα έργα (υποδομές) διαχείρισης λυμάτων θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη εποχικότητα των περιβαλλοντικών πιέσεων σε συνδυασμό με τη βέλτιστη οικονομοτεχνικά λύση,
- ✓ την αρχή της εγγύτητας, ιδίως στις περιπτώσεις οικισμών Δ' προτεραιότητας, όπου θα πρέπει να αποφευχθούν εκτεταμένες αντλήσεις και αυξημένου μήκους προσαγωγές λυμάτων. Αντιθέτως θα πρέπει να προτιμηθούν compact μονάδες και βιώσιμες – λειτουργικά και οικονομοτεχνικά – λύσεις.

Οριζόντιες επικουρικές δράσεις για το σύνολο των ανωτέρω Ομάδων

- ✓ Απόκτηση της απαιτούμενης εδαφικής έκτασης για την εγκατάσταση των προτεινόμενων υποδομών/εξοπλισμού, εφόσον απαιτείται, με επιλέξιμη δαπάνη έως 10% του προϋπολογισμού του σχετικού Υποέργου.
- ✓ Έργα σύνδεσης, μεταφοράς, αποκατάστασης δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ), εφόσον απαιτούνται.
- ✓ Αρχαιολογική επίβλεψη και έρευνες-εργασίες, εφόσον απαιτείται.
- ✓ Επιπλέον, εφόσον οι αιτήσεις των Δικαιούχων αφορούν σε εγκαταστάσεις και εξοπλισμούς Η/Μ (ΕΕΛ, Α/Σ κ.λπ.), στην αίτηση δύναται να περιλαμβάνεται υποέργο αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), προϋπολογισμού έως το 100% της μέσης ετήσιας κατανάλωσης, και όχι άνω του 15% του προϋπολογισμού του κατασκευαστικού Υποέργου.

ii. **Δεν είναι επιλέξιμες** οι ακόλουθες εργασίες:

- Μελέτες ωρίμανσης ΕΕΛ και ΔΑ, καθώς και υποστηρικτικές μελέτες.
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων.

- Ανακατασκευή ή/και αντικατάσταση (τμήματος ή συνόλου) εξοπλισμού ΕΕΛ και αντλιοστασίων, εφόσον έχουν συγχρηματοδοτηθεί σε προηγούμενες Προγραμματικές Περιόδους και δεν έχει παρέλθει 20ετία από την ημερομηνία παραλαβής τους με βάση το πρωτόκολλο οριστικής παραλαβής.
- Εργασίες συντήρησης υφιστάμενων ΕΕΛ.
- Αποφρακτικά οχήματα
- Οχήματα αποκομιδής ιλύος

6.2 Ειδικότερα Θέματα Χρηματοδότησης και Επιλεξιμότητας Δαπανών

Κάθε δυνητικός δικαιούχος έχει δικαίωμα να υποβάλλει μία (1) αίτηση χρηματοδότησης στο Πρόγραμμα για τις Ομάδες Υποέργων 2 και 3 και έως δύο (2) αιτήσεις χρηματοδότησης στο Πρόγραμμα για το Υποέργο 1. Σε περίπτωση συνεργασιών μεταξύ των Δικαιούχων ευρύτερων περιοχών (π.χ. Διαδημοτική συνεργασία), είτε για λόγους βέλτιστου Σχεδιασμού Έργων/Δράσεων, Οικονομίας Κλίμακας κ.λπ., είτε για λόγους μη επάρκειας/αδυναμίας Δικαιούχου, το πλήθος των ανωτέρω Υποέργων δύναται να αυξάνεται αναλόγως. Οι εμπλεκόμενοι στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να έχουν αμοιβαία αποφασίσει και συμφωνήσει το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο (με Προγραμματική Συμφωνία), καθώς και τη διαχείριση του έργου (ένας Δικαιούχος για το σύνολο της Πράξης).

Ο δικαιούχος πρέπει να τηρεί τις απαιτήσεις του ν.4624/2019, καθώς και του ν. 4403/2016 για τα όσα ορίζονται από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, σε ότι αφορά στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επιπρόσθετα, για τις Ομάδες Υποέργων 1, 2 και 3 ορίζεται ελάχιστος αιτούμενος προϋπολογισμός κύριου Υποέργου 150.000 € (προ ΦΠΑ).

Η Αγορά Γης είναι επιλέξιμη σε ποσοστό έως 10% του προϋπολογισμού του σχετικού Υποέργου, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι:

(α) Η αξία της εδαφικής έκτασης πιστοποιείται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.

(β) Η έκταση δεν ανήκει στο δημόσιο ή σε νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

(γ) Σε περίπτωση απαλλοτριώσεων, δαπάνη αγοράς νοείται η τιμή της αναγκαστικής απαλλοτρίωσης, η οποία καθορίζεται από τα αρμόδια δικαστήρια.

Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες των βασικών μελετητών, οι οποίοι μετέχουν υποχρεωτικά ως τεχνικοί σύμβουλοι – μελετητές κατά την εκτέλεση δημοσίων έργων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 188 παρ. 6 του ν. 4412/2016. Επίσης, οι δαπάνες των

έργων/προμηθειών πρέπει να περιλαμβάνουν και εργασίες διαχείρισης ΑΕΚΚ. Θα αποτελούν διακριτό Υποέργο και θα παρέχεται σχετική τεκμηρίωση για την εκτίμηση της αιτούμενης δαπάνης.

Δυνάμει του ν.4685/2020 είναι επιλέξιμες οι εργασίες κατασκευής ιδιωτικών συνδέσεων με το δίκτυο αποχέτευσης (φρεάτιο ιδιωτικής σύνδεσης και διακλάδωση από τη ρυμοτομική γραμμή μέχρι τη θέση του αγωγού όπως ορίζεται στον ν.1069/1980, άρθρο. 15 και τροποποιήθηκε με τον ν.2307/1995, άρθρο 6, παρ. 5 και ισχύει). Τέλος, η αξιοποίηση ΑΠΕ πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τις ανάγκες της λειτουργίας των υποδομών του Δικαιούχου. Στόχος είναι η ενεργειακή αυτονομία αυτών και δεν πρέπει να προκύπτει οικονομική δραστηριότητα από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας.

6.3 Διαδικασία Πληρωμής

Οι Ωφελούμενοι Φορείς υποχρεούνται να:

- ✓ Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το Έργο, στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται μέσω των **Δελτίων Παρακολούθησης Υλοποίησης Σύμβασης [Δ6_Ε2]**.
- ✓ Να λειτουργούν μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης του Έργου, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζουν εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητα τους.

Η υποβολή των Δελτίων Παρακολούθησης θα πρέπει να γίνεται στις χρονικές στιγμές που υποδεικνύονται στο Χρονοδιάγραμμα της Πρότασης του Έργου και να συνοδεύεται από τον οικονομικό φάκελο και το αίτημα πληρωμής. Ο οικονομικός απολογισμός, θα πρέπει να αποστέλλεται στο Φορέα Υλοποίησης συνοδευόμενος από το σύνολο των δικαιολογητικών σε ηλεκτρονική μορφή. Η λίστα με τα απαραίτητα δικαιολογητικά αναγράφεται παρακάτω. Επισημαίνεται ότι η λίστα των δικαιολογητικών δύναται να τροποποιηθεί εάν αλλάξει η κείμενη νομοθεσία.

Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου από τον Υπεύθυνο Παρακολούθησης, ο Ωφελούμενος Φορέας θα ενημερώνεται για τυχόν ελλείψεις/παρατηρήσεις ως προς το φυσικό αντικείμενο και την επιλεξιμότητα των δαπανών βάσει της προόδου του φυσικού αντικειμένου. Μετά την ολοκλήρωση του ελέγχου ο Ωφελούμενος Φορέας ενημερώνεται για το επιλέξιμο ποσό και υποβάλλει αίτημα πληρωμής, στο οποίο θα αναφέρονται :

- το αιτούμενο ποσό,
- τα φορολογικά στοιχεία του Ωφελούμενου Φορέα,
- τα στοιχεία του Έργου,

- το ποσό χρηματοδότησης και
- τον IBAN στον οποίο θα κατατεθεί το ποσό (δήλωση του λογαριασμού που τηρεί ο δικαιούχος στην Τράπεζα της Ελλάδος).

Δικαιολογητικά για πληρωμή

- Διαβιβαστικό έγγραφο Έργου, στο οποίο θα αναφέρεται το συνολικό ποσό που ζητείται,
- Πίνακας (EXCEL) με την καταγραφή όλων των τιμολογίων και αποδείξεων και αμοιβών του φακέλου, με άθροισμα το αιτούμενο ποσό προς πληρωμή,
- Σύμβαση Αναδόχου του Έργου,
- Τιμολόγια και αποδείξεις, στα οποία να αναφέρεται υποχρεωτικά ο τίτλος του Έργου,

Μετά την εξόφληση των σχετικών παραστατικών, ο Ωφελούμενος Φορέας θα πρέπει να αποστέλλει άμεσα στον Φορέα Υλοποίησης όλες τις αποδείξεις/παραστατικά εξόφλησης δαπανών συμπεριλαμβανομένου του συνόλου των πρόσθετων δικαιολογητικών που συνοδεύουν τη δαπάνη.

Η αποστολή των ανωτέρω εγγράφων θα γίνεται στο financial_support@helpdesk-waste.gr και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εκταμίευση της επόμενης δόσης.

7. Κανόνες Επικοινωνίας – Δημοσιότητας

Οι Ωφελούμενοι Φορείς θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να δίδεται επαρκής πληροφόρηση και δημοσιότητα στο Έργο, σύμφωνα με τον Κανονισμό, τη Χρηματοδοτική Συμφωνία, τη Συμφωνία Χορήγησης Δανείου και τη Στρατηγική Δημοσιότητας και τον Οδηγό Επικοινωνίας της Υπηρεσίας Συντονισμού.

Επιπλέον, θα πρέπει να προβάλλουν σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιούν, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση με την ένδειξη «χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση – Next Generation EU» και να τίθεται το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και να αναρτούν στον διαδικτυακό τόπο τους, αν υπάρχει, στοιχεία του Έργου, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση. Για περισσότερες πληροφορίες οι Ωφελούμενοι Φορείς μπορούν να ακολουθήσουν τον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://greece20.gov.gr/epikoinwnia-dimosiotita/>

Τέλος, θα πρέπει να ενημερώνουν τον Φορέα Υλοποίησης για τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των πράξεων του ΤΑΑ που δημοσιοποιεί η ΕΥΣΤΑ και στον οποίο αναφέρονται: η ονομασία του Υπουργείου Ευθύνης και του Φορέα Υλοποίησης και του Έργου, σύνοψη του Έργου, ημερομηνία έναρξης του Έργου, ημερομηνία λήξης του Έργου, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός

κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης του Έργου.

8. Στοιχεία Επικοινωνίας – Πληροφόρησης

Οι ερωτήσεις των Ωφελούμενων Φορέων θα αναρτώνται στην «Ενιαία Πλατφόρμα εξυπηρέτησης και ενημέρωσης πολιτών, φορέων και επιχειρήσεων για θέματα διαχείρισης στέρεων αποβλήτων & λυμάτων» <https://apovlita.ypen.gov.gr/> στη διαδρομή **Συγχρημ/μένα Έργα – ΤΑΑ → Συχνές Ερωτήσεις/Απαντήσεις**.

Επιπρόσθετα, δίνεται η δυνατότητα on-line εξυπηρέτησης των Ωφελούμενων Φορέων, με ηλεκτρονική υποστήριξη μέσω email στο: info@helpdesk-waste.gr, καθώς και τηλεφωνική υποστήριξη στο τηλέφωνο 213 1513129.